FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco, Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg Denver, Indianapolis, Florida, Phoenix, Ely, Pueblo, RockSprings

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 125

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, AUGUST 29, 1978

LETO LXXX — vol. LXXX

Jugoslovanski konzul 5-6-9
Park Centre Suite 4R
1700 E. 13 St.
Cleveland, O. 44114

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je prišlo po posredovanju zvezne vlade do obnove razgovorov med poštno upravo in unijami poštnih uslužbencev, ki so pretekli mesec doseženi sporazum odklonile. Pogajanja se bodo predvidoma vršila 15 dni in če dotlej ne bo dosežen nov sporazum, bo posredovala zvezna vlada. Nevarnost štrajka poštarjev je tako vsaj za prihodnjih 15 dni odstranjena.

BOSTON, Mass. — Kalifornijski guverner Jerry Brown je tu na konferenci državnih guvernerjev včeraj dejal, da je zahteva po omejitvi vladnih izdatkov in davkov tolikšna, da bo prišlo do upora davkoplačevalcev, če vlada ne bo te zahteve upoštevala in se po njej ravnala. Danes je zadnji dan guvernerske konference in bodo na njej razpravljali o inflaciji ter boju proti njej. Inflacija je namreč postala prva skrb javnosti.

CAMERON, La. — Oblasti so izselile obalna področja pred nevarnim tropskim viharjem Debra, ko je z močnimi nalivi dosegel obalo in poplavil nižje ležeča področja. Kakih 5,000 ljudi se je umaknilo pred njim v višje ležeče kraje.

PHOENIX, Ariz. — Znani nekdanji filmski igralec Charles Boyer je po dognanju mrliškega oglednika napravil samomor z zaužitjem velikega števila spalnih tablet. Pokojni naj bi bil v duševni depresiji, ko mu je komaj par dni preje umrla žena, s katero sta bila poročena 44 let. V Franciji rojeni Charles Boyer bi bil danes dopolnil 79 let. Včeraj so ga položili k večnemu počitku na pokopališču Sv. Križa v Los Angelesu ob navzočnosti le sedmih ozkih prijateljev. Med njimi sta bili nekdaj znani filmski igralki Loretta Young in Irene Dunne.

MOSKVA, ZSSR. — "Pravda" se jezi na Romumijo in Jugoslavijo, ki sta v zadnjih tednih dali priložnost kitajskemu vodniki Hua Kuo-fengu, da je na njihovih tleh napadal Sovjetsko zvezo. Posebno nejevoljna je na Romunijo in nekateri pričakujejo, da bo razlila Moskva svojo jezo na predsednika N. Ceaušescuja, ki da "je šel tokrat predaleč". Hua Kuo-feng bo danes odletel iz Jugoslavije v Iran, od tam pa čez nekaj dni domov.

HONG KONG. — Več sto vietnamskih vojakov je pretekli petek prešlo kitajsko mejo in zasedlo neki grič skoraj miljo daleč v LR Kitajski. Vietnamci so se tam utrdili. Ta nastop, ki je sledil spopadu na sami meji, je zategnil odnose med Hanoiem in Pegingom še bolj, kot so bili doslej. Razgovori o vprašanju Kitajcev v Vietnamu so bili prekinjeni in svet čaka na kitajski odgovor na vietnamsko "izzivanje", za katerim je očitno Sovjetija.

JERUZALEM, Izr. — V Izraelu skrbno pazijo, kaj počnejo sirijske čete v Libanonu. Včeraj so kar dosti jasno povedali, da ne bodo trpeli sirijskega stiskanja kristjanov v Bejrutu in severno od njega. Položaj je zatagnjen in izraelski nastop v Libanonu v podporo kristjanov ni izključen kljub bližajočemu se sestanku v Camp David med predsednikom Carterjem in vodnikoma Egipta ter Izraela.

MANAGUA, Nik. — Predsednik Anastasio Somoza je dal včeraj prijeti 12 častnikov in 73 drugih pripadnikov Narodne garde, ki bi naj pripravljali zaroto proti njemu. Somoza je izjavil, da bo ostal na čelu države, dokler mu ne poteče sedanja predsedniška doba, ko bo oblast predal ustavno izvoljenemu nasledniku, sem pa se umaknil iz politike. Med tem se splošni štrajk, ki bi naj izsilil odstop Somoze, nadaljuje.

VATIKAN. — Papež Janez Pavel I. je odpovedal kronanje, pa tudi slovesno umestitev v vodstvo Katoliške cerkve. Prihodnjo nedeljo bo opravil le na trgu sv. Petra, če bo vreme dovoljevalo, slovesno sv. mašo namesto običajnih vmestitvenih slovesnosti. Potrdil je vodnike posameznih kongregacij in celotne osrednje uprave cerkve na njihovih mestih. Kardinal Villot je ostal na svojem mestu kot državni tajnik, kar je bil pod pokojnim Pavlom VI.

TEHERAN, Iran. — Šah Reza Pahlevi je pod pritiskom nemirov in demonstracij skrajnih konservativnih verskih skupin odpustil prešnjo vlado in imenoval novo, ki je izjavila, da bo upoštevale želje vodnikov islama, ki protestirajo proti modernizaciji Irana in zlasti proti opuščanju starih islamskih izročil in moralnih vodil.

—o—

Kristina Onassis kupila stanovanje v Moskvi

MOSKVA, ZSSR. — Kristina Onassis-Kauzov ter njen mož Sergej sta kupila v novi stanovanjski zgradbi 'Tyoply stan' na robu Moskve dve stanovanji in ju združila v eno s šest ali sedem sobami, kamor upata, da se bosta preselila prihodnji mesec iz dvosobnega stanovanja Sergejeve matere.

Zadnje dni sta Kristina in Sergej preživela v Odesi ob Črnem morju, ko sta se prej odločila, da ne pojdeta na poročno potovanje v Sibirijo.

Ameriške čete na zahodni breg reke Jordan?

WASHINGTON, D.C. — V Beli hiši tehtajo možnost namestitve ameriških čet na zahodnem bregu reke Jordan namesto izraelskih, če bi to pomagalo k dosegi sporazuma med Izraelom in Arabci.

To je ena izmed idej, o katerih razpravljajo in katere vrednotijo kot možna sredstva za končanje mrtvila v razgovorih Sadata z Izraelom. Če mrtvila ne bo uspelo pri razgovorih med Carterjem, Sadatom in Beginom prihodnji mesec v Camp David končati in pogajanja spraviti zopet v tek, ni izključeno, da Sadat obrne ZDA hrbet in se obrne na Sovjetsko zvezo za dobave orožja za novo vojno.

—o—

ZDA hočejo prevozne medcelinske rakete!

ZDA hočejo imeti novo vrsto medcelinskih raket na kopnem, ki bodo varnejše od sedanjih pred nenadnim napadom.

WASHINGTON, D.C. — Obrambni tajnik Harold Brown je izjavil, da mora biti v novem sporazumu s Sovjetsko zvezo o omejitvi orožja — SALT II, dovoljeno ZDA razviti, graditi in vključiti v strateške sile prevozne medcelinske rakete na kopnem.

ZDA hočejo svoje medcelinske rakete na kopnem zavarovati pred uničenjem z nenadnim sovjetskim napadom.

Sedanje medcelinske rakete Minuteman v trdnih silosih bodo v prihodnjem desetletju postale negotovo strateško orožje kljub svoji točnosti in zanesljivosti, ker bodo izpostavljene uničenju z nenadnim napadom nasprotnikovih medcelinskih raket z dopolnjeno točnostjo ob veliki uničevalni moči.

Glavni zastopnik ZDA pri razgovorih s Sovjesko zvezo o SALT II Warnke je dejal pred Kongresnim odborom pred nekaj dnevi, da pogajanja z ZSSR uspešno napredujejo ter da bodo vsekakor pred koncem leta 1978 zaključena.

Zaire in Angola se pomirila med seboj

ZDA so obnovile gospodarsko pomoč Zairu, ko je ta začel resno izvajati reforme.

WASHINGTON, D.C. — Tri mesece po vdoru "katanških žandarjev" v južno pokrajino Shabo v Zairu, ko je izgledalo, da utegne priti do bojevanja med Zahodom in Vzhodom kot podpornikov Zaira in Angole, se je položaj umiril in odnosi med Zairem in Angolo so se začeli izboljševati. V Kinshasi in v Luandi kažejo pripravljenost spore reševati mirnim potom.

Nove odnose med Angolo in Zairem je potrdil obisk predsednika Angole Agostinha Neto v Kinshasi pretekli teden.

Tudi vlada predsednika Mobutuja v Zairu je pokazala resno voljo za izvedbo nujnih reform. Državna uprava je bila na tleh in podkupljiva, varnostne sile nedisciplinirane, gospodarstvo v razsulu. Zahod je zahteval od Mobutuja, da se pobota z Angolo, preneha s kršitvijo človekovih pravic in nastopi odločno proti nepoštenosti in podkupovanju v javni upravi.

Državno tajništvo je na temelju izboljšanja položaja objavilo, da so ZDA sprostile 18 milijonov dolarjev pomoči za hrano in 8 milijonov pomoči za vzdrževanje varnostnih sil. Ta pomoč je bila odobrena lani, pa jo je vlada ZDA zadržala letošnjo pomlad, ko je nastopila v Zairu zmeda zaradi vdora v Shabo.

—o—

Kongres se v javnosti odrezal bolje od predsednika

NEW YORK, N.Y. — Harrisovo povpraševanje javnosti je pokazalo, da ta boljše sodi o Kongresu kot o predsedniku Carterju.

Pri zadnjem povpraševanju je odobrilo predsednikovo vodstvo dežele le 30% vprašanih, 69% pa ga je zavrnilo. Kongres je dobil ob istem povpraševanju 34% pozitivnih odgovorov in 63% negativnih.

V 15 letih, kar Harris vrši ta povpraševanja javnosti, je samo enkrat dobil Kongres boljšo oceno od predsednika in sicer poleti 1974, ko je kongresni odbor vršil zaslišanja o odstavitvi predsednika Nixona.

SEN. BYRD SVARI PRED SKLENITVIJO DOGOVORA SALT II MIMO SENATA

Vodnik demokratske večine v Senatu Robert C. Byrd je posvaril predsednika Carterja, naj ne skuša dati dogovoru s Sovjetsko zvezo o omejitvi strateškega orožja obliko "vladnega sporazuma", ki potrebuje za veljavnost odobritev večine obeh zbornic Kongresa, namesto pogodbe, ki jo mora potrditi Senat z dvotretjinsko večino.

WASHINGTON, D.C. — Pretekli teden je vodnik zastopstva ZDA pri pogajanjih o omejitvi strateškega jedrskega orožja s Sovjetsko zvezo v švicarski Ženevi Pal Warnke, povedal v New Yorku, da bi sporazum utegnil biti predložen Kongresu v obliki "vladnega sporazuma". V tej obliki postane dogovor veljaven in obvezen, če ga odobrita Predstavniški dom in Senat z običajno večino. Dogovori v obliki "pogodbe" potrebujejo odobritev Senata z dvotretjinsko večino.

Možnost, da bi vlada predsednika Carterja predložila dogovor v obliki "vladnega sporazuma", je naletela v Senatu na hudo nejevoljo in odpor. Vodnik demokratske večine v Senatu Robert C. Byrd iz W. Virginie je v govoru pred senatno zbornico pretekli petek svaril predsednika Carterja, naj ne "skuša iti mimo Senata", ker bi to pomenilo zavrnitev njegovega sporazuma SALT II.

Paul Warnke, direktor Zvezne agencije za nadzor oboroževanja in razorožitev ter vodja zastopstva ZDA pri pogajanjih v Ženevi, je v New Yorku na vprašanje o možnosti predložitve sporazuma obema zbornicama Kongresa odgovoril, da sta obe možnosti "odprti", predložitev obema zbornicama v obliki "vladnega sporazuma" ali samo Senatu v obliki "pogodbe".

Sen. Robert C. Byrd je dejal v senatni zbornici: "Če dogovor ne prenese pregleda, potem je v moji glavi resno vprašanje, ali je tak sporazum varen za ZDA in za naše zaveznike v NATO."

Povedal je, da je pisal predsedniku Carterju o tem 15. avgusta pismo, da pa nanj ni dobil odgovora. "Če vlada ne misli na tako pot, sodim, da naj to pove," je rekel sen. Byrd.

Predsednik Carter je na počitnicah v Grand Tenton National Parku v Wyomingu in zato od njega ni glasu k tej razpravi. Namestnica predsednikovega tiskovnega tajnika v Beli hiši Claudia Townsend je o tem vprašanju izjavila v imenu vlade novinarjem: "Vlada ohranja možnost izbire. Predsednik se še ni odločil. Predno se bo, se bo posvetoval s prizadetimi, vključno s člani Senata."

Sen. John Glenn, demokrat iz Ohia, je predložil v Senatu resolucijo, ki odsvetuje predsedniku izvajanje zunanje politike z "vladnimi sporazumi". Zunanjepolitični odbor Senata je to resolucijo pretekli teden odobril.

Po ustavi je določeno, da mora vsako mednarodno 'pogodbo' odobriti Senat z dvotretjinsko večino. "Vladni sporazumi", ki naj bi bili manjšega pomena in omejeni za kratko dobo, so bili v preteklosti ponovno predloženi v odobritev Kongresu, obema zbornicama. Za njihovo veljavnost je dovolj običajna večina. Predsednik Carter se baje nagiba za to obliko sporazuma SALT II, odkar je imel toliko težav, naporov in preskušenj z odobritvijo pogodbe s Panamo o bodočnosti Panamskega prekopa.

—o—

Levičar ni mogel razrešiti vladne krize v Islandiji

REJKJAVIK, Island. — Vodnik Ljudske zveze Ludvik Josefsson ni mogel pridobiti za novo vlado socialnih demokratov in progresivcev, ker je hotel v vladni program vključiti odslovitev ZDA in NATO z letalskega oporišča Keflavik in izstop Islandije iz NATO.

Ljudska zveza je prokomunistična stranka, ki je pri volitvah v preteklem juniju dobila pet novih poslancev, tako da jih ima v parlamentu s skupno 60 člani 14. Prejšnja vladna koalicija je izgubila pri volitvah 5 poslancev, pa ohranila pičlo večino, katero pa ne smatra za dovolj močno, da bi mogla uspešno reševati gospodarske težave, ki se kažejo med drugim v inflaciji na letni ravni 35%.

Verjetno bo predsednik republike Kristjan Eldjarn sestavo nove vlade ponudil znova vodniku konservativne stranke, ki je z 20 poslanci najmočnejša stranka v parlamentu. Morda bo mu uspelo poleg neodvisnih le kako privabiti v vlado tudi socialne demokrate, če že ne tudi progresivce, ki so vsi za to, da Islandija ostane članica NATO.

—o—

Zmanjšanje naročil

WASHINGTON, D.C. — Naročila za naprave trajne vrednosti so pretekli mesec padla za 5.5%, kar je največji padec v zadnjih treh letih in pol.

PAPEŽ JANEZ PAVEL I. SVETU V SVOJI PRVI POSLANICI

Novi papež Janez Pavel I. je po zgledu svojega prednika obdržal kardinale po izvolitvi v konklavu do nedelje zjutraj, ko jim je med sv. mašo v sikstinski kapeli podal svojo prvo poslanico kot vodnik Katoliške cerkve. To je tudi njegova prva poslanica svetu.

V njej pravi papež Janez Pavel I., da bo nadaljeval delo svojih prednikov za edinost med kristjani. Ko je ugotovil, da so se odnosi med posameznimi krščanskimi cerkvami in veroizpovedmi popravili, je razdelitev kristjanov še vedno "sramota v očeh nekristjanov in nevernikov". Pozval je k novim naporom za širjenje krščanske edinosti, ne "da bi bil pri tem nauk izveden". Izjavil se je tudi za nadaljevanje razgovora z onimi, ki "ne delijo naše vere z nami".

Papež je obljubil pomoč Cerkve pri ohranjanju svetovnega miru in pozval človeštvo, naj gradi jezove v posameznih državah proti slepemu nasilju. Omenil je "mučeniško deželo Libanon"! Sveto deželo, ki jo je imenoval "Deželo Jezusa", področja v Sahelu v Afriki, kjer suša povzroča lakoto, in stiske v Indiji.

Namestnik Kristusa se je zavzel za medsebojno razumevanje v mednarodnem življenju, za socialni napredek, ki bi "naj premagal lakoto telesa in neznanje duha", zlasti v državah v razvoju.

Izjavil se je za tesno sodelovanje s škofi po vsem svetu v vodstvu Cerkve.

Posebne pozdrave je poslal papež Janez Pavel I. bolnim, zaprtim, izgnanim, preganjanim, brezposelnim, revnim in vsem tistim katoličanom, ki ne morejo spoznavati svoje vere, ker so brez osnovnih človekovih pravic.

Novi papež je bil v nasprotju s svojima prednikoma, ki sta bila del osrednjega vodstva Cerkve v Rimu in vršila pomembne diplomatske naloge, ves čas v neposrednem dušnem pastirstvu. Kot Albino kardinal Luciani je sedanji papež v raznih razgovorih med drugim dejal:

O papeštvu: "Potrebuje posebno tri stvari: Neprestano učenje, razgovor, ki je bil v prejšnjih dobah neznan, in vdanost koncilu.

O francoskem duhovniku-zdravniku Marcu Oraisonu, ki je dejal, da je tudi homoseksualna ljubezen krščanska: "Če duhovnik pridiga tako, kot je ta, je vse uničeno. Zdaj se redovnice začenjajo oblačiti kot mlade gospe. In kaj o določenih teologih? Oni so pozabili, da teolog ni samo nekdo, ki govori o Bogu, ampak tudi Bogu. Koliko od njih govori Njemu in nam pomaga govoriti Njemu?"

O duhovnikih: "Slišim ljudi govoriti: Duhovnik je izgubil svojo izkaznico. To ni tako. Ne izgubljajmo preveč časa s vprašanjem, kdo smo, ker ni vprašanje določiti duhovništvo, ampak to živeti. Zgled Kristusa je pred našimi očmi: Pohleven, ponižen, neodmadeževan, reven in pokoren."

O Cerkvi: "V moderni državi prihaja oblast od ljudi. Oni izvolijo svoje zastopnike in jim podele oblast, nadzirajo njihovo izvrševanje te in jim jo morejo vzeti. V Cerkvi je drugače. Kristus je postavil enkrat za vselej vse bistvene stvari. Kristus sam — in ne ljudje — daje oblast papežu in škofom in jim tudi določa, kako jo naj vrše. To je, v obliki službe v polno in edino korist vernih, ki naj so bolj mlajši bratje svojim pastirjem kot podložniki, vkrcani na ladji Cerkve ne kot potniki, ampak kot soodgovorna posadka."

Iz Clevelanda in okolice

Uprava AD išče raznašalca—

Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca lista za E. 61 St. Začel bi naj 28. avgusta.

Oglasite se v upravi AD na 6117 St. Clair avenue ali pa kličite tel. 431-0628.

Visoka starost—

Prihodnjo sredo, 30. avgusta bo praznovala 90-letnico rojstva prijazna pionirka ga. Angela Krall, ki živi na 725 E. 250 St. v Euclidu. Na Ameriško Domovino je naročena skoro od njenega začetka. Kljub častitljivi starosti jo še vedno rada bere in težko pričakuje. Slavljenka ima tri sinove Rudyja, Matta in Raya z družinami. K 90-letnici življenja ji prisrčno čestitamo in ji želimo še mnogo veselega, lepega in dobrega v krogu njenih dragih!

Šole dobile posojilo—

Državni nadzorni odbor je dovolil šolskemu okraju Clevelanda 20.7 milijonov dolarjev posojila, da bo mogel odpreti šole redno 8. septembra. Brez tega posojila bi morale šole v Clevelandu ostate zaprte do oktobra. Državni nadzorni odbor je zahteval, da Clevelandski šolski odbor omeji izdatke v letu 1979 na 168.9 milijonov dolarjev, v finančnem letu 1980 pa na 168.2 milijonov. Tako se bi naj šolsko leto 1979 končalo s primanjkljajem 19.9 milijonov dolarjev, šolsko leto 1980 pa že s prebitkom 1.9 milijona.

Spremembe v mestni upravi sprejete ugodno—

Mestni župan D. J. Kucinich je včeraj objavil na tiskovni konferenci nekatere spremembe v mestni upravi. Sporni Bob Weissman je prenehal biti izvršni tajnik župana in je prevzel mesto direktorja za osobje. Položaj županovega izvršnega tajnika je bil ukinjen. J. G. Fox, dosedanji direktor osobja, je dobil nalogo načrtovanja varnosti šolarjev pri prevažanju za dosego šolsko integracije. Norman Krumholz, direktor oddelka za razvoj, je bil vrnjen na mesto direktorja za načrtovanje, kjer je bil v času županov C. Stokesa in R. J. Perka. E. R. Waxman, dosedanji direktor načrtovanja, je bil vključen v županov urad. Betty Grdina, izvršna tajnica v oddelku za razvoj, je prevzelo vodstvo tega oddelka. Postala je tretja direktorica oddelka mestne uprave pod županom D. J. Kucinichem. Spremembe v mestni upravi so bile na splošno dobro sprejete, posebno tudi v mestnem svetu, in izgleda, da so ustvarile temelj za obnovo sodelovanja med županom in mestnim svetom.

Prvorojenka—

G. Rudyju in ge. Toni Petrich s 10914 Barrington Avenue v Parmi je je rodil prvi otrok, hčerkica Natalie Marie. S tem sta postala g. John in ga. Mary Petrich s 451 E. 156 St, osmič stari oče in stara mati, Mr. in Mrs. Anthony Fornelli iz Chicaga pa četrtič. Mrs. Antonia Novak s 1001 Creekview Avenue je postala 13-ić stara mati. Čestitke vsem!

Vremenski prerok

Delno oblačno z 20% verjetnosti dežja, hladnejše. Najvišja temperatura okoli 77 F (25 C).

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
James V. Debevec — Owner, Publisher
Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st 2 weeks in July

NAROČNINA:
Združene države:
$28.00 na leto; $14.00 za pol leta; $8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
$30.00 na leto; $15.00 za pol leta; $8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$28.00 per year; $14.00 for 6 months; $8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$30.00 per year; $15.00 for 6 months; $8.50 for 3 months
Friday Edition — $10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 125 Tuesday, Aug. 29, 1978

Balkan zopet v ospredju zanimanja

III.

Spori in trenja med narodi balkanskega področja imajo, kot smo videli stare korenine, ki jih zato ni lahko izruvati. Poskusi pomiritve so vedno znova spodleteli, pa naj so bili začeti s še tako dobro voljo. Velike sile, ki so se v preteklosti borile za vpliv na tem področju, so gledale, da so spori ostali, ker so v njih videle uspešno sredstvo za svoje načrte.

V času pred prvo svetovno vojno so se z Balkanom ukvarjali največ na Dunaju, v Berlinu in v Moskvi. Dunaj in Berlin sta vodila svoj "Drang nach Osten" in hotela preko Balkana in Turčije na Srednji vzhod in še dalje v Indijo, ki je tedaj veljala za "biser" britanskega imperija. Moskva se je pod carji smatrala za varuhinjo svojih" pravoslavnih slovanskih bratov" na Balkanu in še vedno upala, da ji bo nekoč uspelo dobiti oblast nad Carigradom, nad Bosporom in Dardanelami. Rusko carsko politiko sta podpirali Anglija in Francija, nemško in avstrijsko-ogrsko pa Italija.

Ciljem carske Rusije je napravila konec komunistična revolucija, Avstro-ogrska je razpadla, pritisk na Balkan je v prvi dobi po prvi svetovni vojni popustil. Balkanske države so se razgledovale in mislile na nove prijatelje. Jugoslavija in Romunija sta se povezali s Češkoslovaško v Malo antanto v strahu pred madžarskim revizionizmom, ki ga je podpirala Italija, zlasti odkar je tam prišel na oblast Mussolini. Bolgarija je omahovala med pomiritvijo z Jugoslavijo in Grčijo ter med Italijo, ki je v njej iskala podporo za svoje balkanske načrte. Grčija je postopno krepila svoje vezi z Anglijo in v manjši meri s Francijo, Albanija pa je postala nekaka italijanska kolonija.

Italijanskemu poseganju na Balkan se je pridružila Nemčija, ko je tam prišel na oblast Hitler. Nemčija je prevzela glavno vlogo na Madžarskem, pritiskala na Romunijo in Bolgarijo ter upala na obnovo vezi s Turčijo v smislu starega "Drang nach Osten". V tem na srečo njenih nasprotnikov ni uspela.

Poskus Jugoslavije z ustvaritvijo Balkanske zveze omejiti pritisk in vpliv velikih sil na Balkan ni bil uspešen. Mala antanta in vse druge politične, zavezniške in vojaške zveze so se pokazale zelo malo vredne, ko je nastopila sila in bi naj po predvidenih načrtih reševale prizadete. Zahodni evropski sili, ki bi naj zadržali rast moči nacistične Nemčije, enostavno nista imeli za to potrebne volje.

Druga svetovna vojna je prinesla novo nesrečo vsej Evropi, prav posebno pa Balkanu.

Najhujše je bila prizadeta Jugoslavija, ki je v prevratu 27. marca 1941, kot je dejal Churchill, "našla svojo dušo", pa bila nato v kratkih 10 dneh vojaško strta in pregažena. Odpor proti sovražniku, ki so ga vodile nacionalne sile, je bil razklan, ko so komunisti začeli pod masko "osvobodilne vojne" svojo revolucijo in boj za dosego oblasti. Vojna je divjala na dve strani po vseh predelih Jugoslavije in se končala z uvedbo komunistične diktature. Komunizem je zavladal v Bolgariji, v Romuniji, na Madžarskem in v Albaniji, le Grčijo so mu iztrgali Angleži in Amerikanci.

Spor med Stalinom in Titom je Jugoslavijo vzel iz sovjetskega bloka in omogočil vsaj delno vrnitev zahodnega vpliva na vzhodno obalo Jadrana. To je omogočilo učinkovitejši boj proti komunistom v Grčiji, ki so bili brez podpore iz Jugoslavije naglo prisiljeni k predaji. Grčija na jugu, Turčija na skrajnem vzhodu in v manjši meri Jugoslavija na zahodu so postale vplivna področja Zahoda na Balkanu. Sovjetska zveza je ustvarila in ohranila trdno povezavo z Bolgarijo, ko je Albanija po Stalinovi smrti prelomila z novim političnim vodstvom v Moskvi in se povezala s Kitajsko, ki je pod vodstvom Mao Cetunga tudi prišla v spor z novim sovjetskim vodstvom.

Balkan je tako postal torišče pritiskov vseh treh glavnih sil trikota Washington-Moskva-Peking.

Do nedavnega sta se tu v glavnem trla le sovjetski in zahodni vpliv. Moskva je na vse načine skušala potegniti Jugoslavijo nazaj v svoj blok, iz katerega jo je pognal Stalin. Zahod je prav tako vztrajno skušal in še vedno skuša to preprečiti. Odločilni trenutek bo po splošni sodbi nastopil, ko "Tita ne bo več". V Beogradu zatrjujejo, da se s Titovim odhodom "ne bo nič spremenilo", ker da je "vse dobro premišljeno in pripravljeno" za mirno nasledstvo Tita.

V to zaskrbljenost in pripravljanje na njen prihod, je prišel sedanji obisk kitajskega vodnika v Romunijo, Jugoslavijo in v Iran, ki kaže povečano kitajsko zunanjepolitično dejavnost ob južni meji Sovjetske zveze in njenega imperija. Moskva govori o "zaroti", ki da jo pripravlja Peking proti njej na Balkanu. Zato podpira zopet močnejše bolgarske zahteve in bolgarska stališča napram Jugoslaviji, na kar je kitajski gost v Skopju pretekli teden odgovoril s hvalo madcedonskega naroda in njegove "slavne preteklosti", zlasti še macedonskega odpora proti "fašističnim okupatorjem" med drugo svetovno vojno, med katerimi so bili tudi Bolgari.

V tem trenju je negotovo mesto Albanije. Ta je bila od leta 1960 do letos zaveznica in varovanka LR Kitajske, pred nekaj tedni pa je z njo prelomila. Izboljšala je svoje odnose z Grčijo, vzdržuje tudi nekaj zvez z Italijo, toda nihče ne more reči, kam se utegne obrniti v prihodnosti. Pobotanja s Kitajsko ne bo, kot je pokazal Huov sprejem diplomatov v Beogradu, ostane torej izbira med Sovjetsko zvezo in njenim blokom ali pa med Zahodom, kajti od skupine "neuvrščenih" Albanija ne more pričakovati ne gospodarske pomoči in ne varstva.

BESEDA IZ NARODA

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA IN OKOLICE

CHICAGO, Ill. — Ko sem se pripravljal k pisanju za to kolono, sem bil vedno v zadregi, kaj naj povem za uvod. Vedno samo pridige, teh sem sam potreben, ali pa kake pasje zgodbe in podobno. Zvedel sem, da bosta naša soseda iz Berwyna, g. Ludvik Jelenc in njegova dobra ženka Mara šla letos na Aljasko. Malo sem se čudil, kaj bosta delala tam daleč gori na severu, pa mi je takoj padlo na misel: Ludvik naj kaj napiše o svojem potovanju. Malo je skomizgnil z rameni, potem pa pristal tako, da bom za nekaj tednov prost skrbi, kaj naj bo za uvod. Vi boste pa tudi vedeli, ko boste brali, kako je tam gori na severu, kjer je skoraj večni led in kjer sije takozvani polarni sij. Predno dam besedo Ludviku Jelencu, naj povem, da je eden od redkih Slovencev, ki zna tudi zanimivo pripovedovati, kaj je videl in tudi pravilno oceniti kraje, skozi katere potuje. Če vprašam kakšnega drugega slovenskega rojaka, kako je bilo na počitnicah, izvem od njega le to, koliko milj je prevozil in da je bilo "zelo lepo".

Toda sedaj posiušajmo Ludvika Jelenca.

*

V maju še nisem vedel, kam bom šel na počitnice. V nekem 'magazinu' sem bral opis Aljaske. Z ženo Mary sva se odločila: na Aljasko pojdeva. Nikdar še nisem bil tako daleč na severu. Ljudje, katerim sem povedal najin sklep, so majali z glavo in rekli: "Le kaj si tam izgubil?" Toda brat žene Mare, Tone Velbl, ki je bil vojak na Aljaski, nama je dal prav. "Le pojdita! Marsikaj zanimivega bosta videla." Obrnil sem se na potniško pisarno v Chicagu za informacije. Spoznal sem, da je turneja izvrstno organizirana, a je zelo draga pot.

Predno začnem opisovati najino potovanje po zraku, z železnico, z busom, z ladjo, naj povem nekaj več o Aljaski.

Aljasko je odkril neki Danec Vitus Bering leta 1741, ko je služil v ruski mornarici. Leta 1867 so Rusi (carska Rusija) prodali Aljasko Ameriki za 7,200,000 dolarjev. Rusi so se menda takrat izrazili, da so srečni, da so prodali te ledenike (ice box) Amerikancem.

Po obsegu je Aljaska največja država v Uniji. Meri 586,412 kv. milj (Jugoslavija ima 98,766 kv. milj). Aljaska ima okrog 400,000 prebivalcev, od katerih polovica živi v mestu Anchorage. Glavno mesto je Juneau. (Dalje sledi.)

*

Kako se je godilo našim mladincem na Koroškem, kjer so imeli počitniški tečaj?

G. Ludvik Karničar se je oglasil v AD dne 15. avg. s prav lepim poročilom o programu, ki ga imajo. Kakor izvemo iz pisma Tončija Leskovarja, se je g. Karničar zelo prikupil našim slovenskim Amerikancem. Kartice kar dežujejo staršem. Vsi so zadovoljni in naravnost srečni. Gdč. Mija Kučič se je tudi oglasila in ne more prehvaliti tečaja in vodstva. G. Karničar piše, da je med Čikažani tudi fant, ki bolj malo zna slovensko, a odlično zapoje koroško narodno "N'mav črjez jizaro". Naša čikaška folklorna skupina bo nastopila tudi v Dobrli vasi. Videli so tudi "Miklovo Zalo". Pa je niso dosti razumeli, tako pove neko pismo, ker je bila podana v njihovem narečju. Kmalu se bomo srečali z njimi in jih poslušali. To bo pripovedovanja!

*

Kmalu bo konec šolskih počitnic. Otvoritvena maša za slovensko sobotno šolo bo prvo nedeljo v oktobru. Slovenska sobotna šola pripravlja tudi kosilo v prid te šole. Bo drugo nedeljo v oktobru v veliki svetoštefanski dvorani. Takrat bomo lahko pozdravili tudi naše mladince, ki so bili na počitniškem tečaju na Koroškem. Povedali nam bodo, kako je bilo tam in kaj vse so doživeli. Tonči Leskovar je obljubil, da bo za angleški del AD nekaj napisal o svojih doživetjih. Upam, da bo tudi Janez Burjek držal obljubo.

*

Mohorjeva družba sporoča, da bodo za leto 1979 izšle sledeče knjige: Koledar za l. 1979. Posvečen bo spominu umrlega pesnika Marjana Jakopiča, ki je mnogo dobrega storil za slovensko dijaštvo na Koroškem. Družinske večernice bodo prinesle Ide Haas-Rak povest "Zadnji vitez pl. Heldenstamm"; škof dr. Janez Jenko je napisal: Družina skrbi za poklice. Nam vsem znana s. Lavoslava Turk je napisala "Zbrane drobtinice". Njena prva knjiga "Pesem šolske sestre" je popolnoma pošla. Zato bo tudi ta knjiga s. Lavoslave vsem dobrodošla. V AD je več let pisala prav dobre članke in je res zaslužila naziv: kaplan Ameriške Domovine. Kdor še ni naročil knjig Mohorjeve družbe, naj stori takoj. Naročnina je $14. Oglasite se pri ge. Ani Gaber, 2215 Wood St.

*

Nacisti so se pojavili v Berwynu, Ill. Skupina 16 nacistov sramotnega imena iz Hitlerjeve dobe je paradirala po mestu ob častni straži 180 policajev. Niso bili lepo sprejeti. Na nje je deževalo vse, kar se je dalo pobrati na cesti. Več oseb je bilo aretiranih. Zakaj ne bi aretirali vse naciste, pa bi bil mir...

*

Neki Frank Milavec piše v "Prosveti" dne 6. febr. tl. takole: "Vas Knežak se razteza na vse štiri strani, pri gradnji ne uporabljajo več toliko kamenja, čeprav ga je toliko, da ga ne bo nikdar zmanjkalo... Delavci si sedaj gradijo lepe in moderne hiše in zakaj bi jih tudi ne, saj imajo v Jugoslaviji dobre in ugodne pogoje, dosti boljše, kot jih imajo v Ameriki. Delavcem nudijo posojila, da lahko nabavijo vse potrebščine in uredijo ugodno in udobno življenje... Toda kdo je pomagal delavcem v Ameriki, če so si hoteli zgraditi hišo ali urediti stanovanje. Sami so si pomagali, bankirji, ki so posodili, so pa terjali visoke obresti."

Le eno vprašanje k temu? Zakaj toliko ljudi zapušča rodno grudo in beži v tujino, če je res doma vse tako zlato, kakor ga opisuje napredni Frank Milavec.

*

Zadnjo soboto v septembru bo posvečen v duhovnika naš diakon Fr. Jack Zibert OFM. Novo mašo bo pel pri Sv. Štefanu naslednjo nedeljo, 1. oktobra. Več pozneje.

*

"Pač srcu le domači glas mehko se in sladko prilega; on srcu pravi ve izraz in spet mogočno k soncu sega: domači glas, le nosi spas." *(Simon Gregorčič)*

Lep pozdrav pošilja

"Toti Štajerc"

—o—

Glas iz Stocktona v Kaliforniji

STOCKTON, Calif. — Spominsko sveto opravilo za pokojnim sv. očetom Pavlom VI. je v naši stolnici opravil ob asistenci domačega duhovništva prevzvišeni škof Guilfoyle. Med mašo je prepeval domači mešani pevski zbor, pomnožen s pevčki fantovskega zbora.

Za orglami je bil gost organist, petje pa je vodil naš pevovodja Bob Shafer. Solistinja je bila sopranistka ga. Diana England.

Na sporedu so bili tudi odlomki iz Requiema, opus 48, francoskega skladatelja Faure.

Delo je zelo melodično in res toplo harmonično.

Sanctus je mehko doneč in se lepo toplo preliva v kontrapunktnih valovih ter je pravi kontrast naslednji točki "Pie Jesu". To del je za lirično sospranski solo in objame poslušalca, kakor tudi z globokim notranjim občutkom neglede na to, ali razumete latinske besede ali ne. Lahko se uporablja tudi namesto "Benedictus", ker je v tekstu vstavljena beseda "sempiternam", čeravno za njo ni skladatelj prejel cerkvenega dovoljenja.

Zaključek delu je "In Paradisum", Harmonija odgovarja vsakemu posameznemu uglasbenemu taktu na podpisane latinske besede.

Delo je bilo pisano v letih 1886-1887, toda je bilo prvič izvajano v Angliji leta 1936.

Requiem je primeren za vsak še tako majhen pevski mešani zborček in se ga lahko takoj naučite brez pravega truda. Pevci in poslušalci so se laskavo izrazili o njem, saj je bil skladatelj tudi poklicni organist in je najbolje poznal zmožnosti, potrebe in želje pevcev. Naj ne gredo naši slovenski organisti brezbrižno mimo teh besed.

*

V nedeljo, 20. avgusta, smo imeli priliko prisostvovati cerkveni slovesnosti vmestitve novega župnika č. g. Lawrenca McGoverna. Vmestil ga je škof prevzv. Guilfoyli.

Katoliška cerkev je velika družina. Ta se je v času svojega obstoja razmnožila in razselila po vseh kontinentih.

Izgubili smo svojega očeta, vodnika in pastirja, dobili smo novega. Prav tako je ostalo prazno mesto voditelja naše farne družine škofijske cerkve v Stocktonu. Sedaj ima novega voditelja č. g. Lawrenca McGoverna.

Gospoda župnika poznamo še iz preteklih let. Sam je omenil, da je za deset let starejši kot takrat, ko je prišel k nam kot najmlajši kaplan po svojih letih. Prepričani smo, da je tudi za vseh teh deset let mnogo izkušenejši, in bo vse te skušnje sedaj uporabljal pri svojem nadaljnem delu.

Naša škofija je močna po številu in zelo obširna, delo je odgovorno, potrebuje bistrosti in spretnosti, potrebuje odgovornosti in idejnega razmaha.

Prepričani smo, da bo vsem tem potrebam in zahtevam kos naš novi, mladi gospod.

Umestitvena slovesnost je pokazala, da smo res velika družina.

Tudi mi Slovenci v Stocktonu se veselimo imenovanja in novemu župniku iz srca želimo in čestitamo. Naj bi njegovo delo bilo vsem v korist in naj bi zasejano seme obrodilo dober sad.

Maks Simončič

—o—

V Mekinjah pri Kamniku popravljajo cerkev

Warren, Mich. — Podpisani sem dobil pismo od župnika fare Marije Vnebovzete v Mekinjah pri Kamniku č. g. Stanka Mehleta. V njem me prosi in pooblašča, da se obrnem na bivše farane mekinjske fare in jih poprosim za pomoč pri popravljanju farne cerkve.

Popravila cerkve so bila nujna, sredstev za to pa je malo. Župnik se obrača na vse bivše mekinjske farane, pa tudi ostale slovenske rojake in rojakinje, častilce Marije, v Združenih državah in v Kanadi, da bi prispevali h kritju stroškov popravila tega Marijinega svetišča.

Mekinje so znane po vsej Sloveniji po svojem ženskem samostanu, mogočni samostan in cerkev sta bila vidna vsem, ki so se vozili ali so hodili po cesti iz Kamnika proti Stranjam in dalje v Kamniške planine ali pa preko Črnivca na Štajersko. Kdor je enkrat videl ta predel, mu je ostal za vedno v spominu, saj je to eden najlepših krajev naše rodne domovine.

Župnik Stanko Mehle prosi, da pošljete darove naravnost njemu na naslov:

G. Stanko Mehle, Polčeva pot 11, Mekinje, p. Kamnik, Slovenija, Jugoslavija 61240;

ali pa podpisanemu na naslov: Košir Miha, 2415 Cromie St., Warren, Mich. 48092.

Vsem rojakom in rojakinjam prisrčen slovenski pozdrav!

Košir Miha

Ljubljana je "slabokrvno" mesto!

Turisti so v glavnem mestu Slovenije ob sobotah in nedeljah popolnoma zgubljeni. Tudi stari Ljubljančani ne vedo, kaj je ob nedeljah sploh odprto. Nepopisno velika gneča.

Podati se ob sobotah ali nedeljah na ljubljanske ulice je že sicer, zlasti pa v teh poletnih dneh, pravi podvig. Kajti v Ljubljani so restavracije, gostilne, bifeji in celo turistične agencije ob sobotah popoldne in ob nedeljah zaprte.

Najbolj izgubljeni so seveda turisti. Potikajo se od vrat do vrat, sprašujejo mimoidoče, kje bi dobili kaj za pod zob, saj niso zahtevni, da bi le dobili kak sendvič. A zaman. Celo pravi, stari Ljubljančani jim ne vedo povedati, kateri lokal je odprt, kajti vsako soboto je dežurna druga restavracija.

Da bi zvedeli, morate kupiti "Delo" ali "Dnevnik", ki ob sobotah (kajti v nedeljo ne izhajata) objavljata skromen seznam dežurnih restavracij, gostiln in trgovin. Žal pa večina tujih turistov ne zna slovensko — pa tudi če bi znali, jim to ne bi kaj prida pomagalo, kajti v Ljubljani so tudi kioski s časopisi ob sobotah in nedeljah zaprti.

Zdi se, da bi turistom najbolj koristil nasvet humorista Toneta Fornezzija-Tofa, ki jim priporoča, naj v Ljubljano prinesejo s seboj suho hrano, odgovornim je predlagal, naj na to opozorijo turiste z napisom na vpadnicah v Ljubljano. V več tujih jezikih naj bi zapisali: "Malico prinesite s seboj."

Kruh pride šele v ponedeljek

Da ti nasveti niso ravno odveč, pričajo tudi najnovejši dogodki. Ljubljančani so namreč pred dnevom vstaje že v petek popoldne ostali brez kruha. Police so bile prazne, ker se je zaradi slabega vremena večina Ljubljančanov odločila, da bo praznični vikend, v nasprotju z navado, preživela doma. Tako so Ljubljančani nekako preživeli soboto, že v nedeljo zjutraj pa so se zgrnili pred peščico trgovin, ki so bile odprte. V repih so čakali tri ure, a mnogi zaman, kajti kruha je zmanjkalo.

Moda kolektivnih dopustov, tako kot na primer v ljubljanskem "Rogu" in vrsti drugih delovnih organizacij, je, kot se zdi, zajela tudi tiste službe, ki za takšne dopuste sploh ne bi smele vedeti. Razen tega je videti, kot da hočejo Ljubljančani postaviti na laž pregovor o tradicionalni marljivosti Slovencev.

Zdi se, da v Ljubljani zdaj velja pravilo: kar lahko storiš v petek, odloži na ponedeljek.

Celo pošte ne delajo ob sobotah in nedeljah. Tako pošta v najožjem središču Ljubljane, na Titovi cesti, ob sobotah dela le do 12. ure, ob nedeljah pa je zaprta. Dežurna je sicer pošta v Cigaletovi, vendar to nikjer ne piše, pa tudi če bi pisalo, bi človek, ki je prvič prisiljen v nedeljo poiskati pošto, težko našel stranski vhod, skozi katerega prideš v majhen, neudoben prostor, kjer se v potu svojega obraza gnetejo ljudje, ki bi radi telefonirali ali poslali pismo ali telegram.

Čeprav avtor teh vrstic ni ravno novo pečeni Ljubljančan, vsaj kadar gre za to temo, raje prepušča končno oceno pravim Ljubljančanom. Poglejmo, kaj pravi etnolog Damjan Ovsec v nekem članku v "Arhitektovem biltenu", članku, o katerem je sam dejal, da je "spontano odkrit":

Da se to ne bi ponovilo že ob naslednjem prazniku, so na sestanku ljubljanske SIS za preskrbo delegati in povabljeni trgovci opozorili, da se bodo v prihodnje krivci za zastoje v preskrbi morali zagovarjati. Tako so ustanovili tudi komite za preskrbo, cene, gostinstvo in turizem pri izvršnem svetu mestne skupščine.

Bolniki čakajo na ulici

Gostinci, pa tudi prodajalci, sodijo, da bi bili lahko Ljubljančani povsem zadovoljni s sedanjim stanjem. Kajti še lansko leto, ko še niso podpisali družbenega dogovora, ni bilo niti obveznih dežurstev ob sobotah in nedeljah. Tedaj je bila v resnici prava umetnost preživeti od petka do ponedeljka.

Tisto, kar se je dogajalo minuli petek pred "Delikateso" na Titovi, v teh poletnih dneh ni nikakršna posebnost. Zaradi letnih dopustov (skoraj polovica zdravnikov je na oddihu) je v zdravstvenih ustanovah nepopisna gneča. Pred kratkim je v zdravstvenem domu Bežigrad v Kržičevi vrsta ljudi, ki so čakali le na rentgenski pregled, segala od okenca za prijavo preko dolgega stopnišča do vhodnih vrat in še naprej, na pločnik Kržičeve ulice ter po robu pločnika do Vojkove ulice. Ta primer jasno ponazarja, kakšno je stanje tudi v drugih zdravstvenih ustanovah. Na popravilo zob je treba čakati najmanj dva meseca.

Mestni župan M. Rožič: "žalostno je..."

Tudi predsednik mestne skupščine Marjan Rožič je pred kratkim, ko je prevzel to dolžnost, izjavil:

"Žalostno je tudi to, da so v Ljubljani ob sobotah in nedeljah številni lokali in trgovine zaprti. Če se borimo za odprtost mesta, ne sme biti tako. Ob sobotah in nedeljah prihaja v Ljubljano veliko obiskovalcev in moramo jim omogočiti, da lahko kje posedijo, si kaj kupijo, ali si ogledajo kako kulturno prireditev."

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Vsakega nekaj

Še vedno preživljamo poletne dneve, ki imajo letos tako mnogo sonca in toplote. Ljudje se vračajo s počitnic, eni prihajajo iz poletnih hišic ob jezerih, drugi se vsipajo iz avijonov, ki so jih pripeljali iz Evrope. Poleg teh, ki se vračajo, so pa drugi, ki šele odhajajo na svoj oddih. V zraku je še polno vonja po počitnicah, po odmoru od vsakdanjih opravil.

Slovenci pridno izrabljajo svoja različna letovišča, na katerih je polno manjših in večjih hišic; nekatere so kar na kolesih. Med rojaki pa se dobijo tudi taki, ki v vsej poletni vroči sezoni niso imeli niti enega tedna prostega, bodisi zaradi značaja službe, bodisi, da vzamejo svoj dopust v mrzlih zimskih mesecih kje bolj v južnih krajih.

Ko pride človek zvečer domov po vročem dnevu dela in ko čaka, da ga bo žena povabila k mizi na večerjo, navadno vzame v roke, kar je prinesel k hiši poštar. Če ni osebne pošte, so pa vsaj časopisi, saj prihajajo v hišo tiskane strani v več jezikih in iz mnogih dežel. Najprej sem danes vzel v roke katoliški tednik iz Amerike in sem v njem našel veliko zanimivega kot npr.

Odprava plodu (abortion), umor nerojenega otroka je bil na sodišču v Nuerenbergu vštet med nemške vojne zločine. Preteklo je samo 30 let in nekdanji zločin je postal dejanje usmiljenja.

Kot pravijo in poročajo, na Carterjevem dvoru pridno uživajo mamila. Ne menijo se dosti za opozorila zdravnikov, kot je dr. Pace, ki trdi, da uživanje miruane škodi razumu, kvari inicijativo in ima škodljiv efekt na rodne organe. Kako bodo potem na tem dvoru vodili državo pametno in varno?

Statistika je tudi dokazala, da so tisti, ki redno enkrat ali večkrat hodijo v cerkev, mnogo bolj zdravi ljudje. To študijo je napravil dr. Comstock. Zdravje duše in telesa gre nekako skupaj.

V časopisu iz Argentine sem pa zvedel, da bodo Slovenci tam doli imeli 26. avgusta kulturni večer pod okriljem SKA. Na tem večeru bo predsednik predstavil občinstvu novo literarno delo in sicer pesniško zbirko Karel Mauser: ZEMLJA SEM IN VEČNOST. O pesniškem delu bo govoril dr. Tine Debeljak. Knjigo je opremila Bara Remčeva in o tej opremi bo pa govoril France Papež.

Iz Argentine sem odšel v duhu po svetu. Obiskal sem mnogo slovenskih duš, ki garajo zato, da bi reševale. Zvedel sem, da je v Južni Afriki umrla sestra Ksaverija Lesjak, ki je tam delovala in reševala 46 let. Z g. Pavlinom in z g. Majcenom sem hodil po Formozi in videl, kako operira dr. Janež. Mimogrede sem srečal sestri Žužek, dr. Janjo v Abesiniji in dr. Rezko v Ghani. Nekdaj smo s tema dvema pod španskim nebom in gostoljubnim španskim ljudstvom skupaj študirali, zato je nemogoče, da se ne bi človek zanimal za njih pota.

Preden pa sem vse to prebral in pregledal, me je žena poklicala k večerji. Po njej se je pa začela meditacija o tem, kaj naj vržem s tem starim strojem na papir, da se bo uredniku zdelo vredno natisniti. Naj končam, pa še drugič kaj, saj vsak dan pride pred oči kako novo branje.

Por.

10. septembra — romarska nedelja

Poletna sezona se naglo bliža svojemu koncu. Po Delavskem prazniku se večina letoviščarjev vrne nazaj v svoja delovna središča, čeprav poletje uradno traja še skoraj ves mesec september. Druga nedelja, kot da bi bila nedelja zahvale za lepe počitniške dni, bo za Slovence nedelja romanja v Midland, na kraj, kjer so bili pred dobrimi 300 leti mučeni prvi misijonarji, ki so prižigali v današnji Kanadi luči krščanstva. 33 let nazaj so pa po Sloveniji padali mladi ljudje mučeniško pobiti zato, ker so verovali v lepe ideale pravičnosti in svobode.

Ne pozabimo romarske nedelje, ne spremenimo je v izletniško nedeljo, pojdimo na romanje, da se spomnimo živih in mrtvih in rečemo Bogu zahvalo. V nedeljo, 10. septembra, dopoldne na svidenje v Midlaudu pri božjepotni cerkvi!

Romar

VSE SLOVENCE IN SLOVENKE
TER SLOVENSKE ORGANIZACIJE,
ki se še niso prijavile širom Kanade, ZDA,
še posebej pa vse v Ontariu in v Torontu,
— *narodnim nošam bo posvečena posebna pozornost* —
vabi meddruštveni odbor
Slovenske Krščanske Demokracije in Slovenske Narodne Zveze v Kanadi,
s sodelovanjem in podporo številnih drugih organizacij
na

PROSLAVO

60-letnice proglasitve slovenske svobode 29. oktobra 1918 v Ljubljani na Kongresnem trgu
in
30-letnice prihoda prvih političnih emigrantov v Kanado

KI BO 29. OKTOBRA (V NEDELJO POPOLDNE)
V TORONTU V HOTELU TORONTO
(na vogalu Richmond St. W. in University Ave.)

Program bo vseboval:

1) Ob 2. uri popoldne slovesna sv. maša v katedrali sv. Mihaela, ki jo bo daroval prevzvišeni torontski pomožni škof g. dr. Alojzij Ambrožič.
2) Po maši sprevod v hotel Toronto.
3) Po prihodu do 4. ure sprejem (reception).
4) Slavnostno kosilo z Akademijo.

Vstopnico dobite, če pišete in pošljete ček ali denarno nakaznico na naslov:

60/30 — (PROSLAVA)
P.O. Box 1394, Station 'B', Downsview, Ontario, Canada, M3H 5W3

Vsa nadaljna navodila bodo objavljena v naslednjih številkah A.D.

Vstopnice za kosilo in akademijo so po $15 za odrasle in po $10 za mladino (do 14. leta starosti).

MEDDRUŠTVENI ODBOR SKD in SNZ

Piknik Župnije sv. Vladimirja v Montrealu v pomoč koroškim dijakom

MONTREAL, Que. — Ko je še utripalo srce sedaj že pokojnega kulturnega delavca in pesnika g. Marjana Jakopiča, se je kot ustanovitelj "akcije v pomoč revnim koroškim dijakom" obrnil s prošnjo za sodelovanje tudi na nas Slovence tukaj v Montrealu.

Preko časopisa "Ameriška Domovina" smo lahko zasledili, kako se je trudil v Clevelandu za to akcijo in je imel tudi velik uspeh. Kmalu zatem smo videli poročilo v "Božji besedi", kako odlično je uspel v Torontu banket za koroške Slovence, kjer že več let zbirata pomoč za Mohorjevo družbo g. Franc Osredkar in njegova žena ga. Mara.

Prišel je čas tudi za nas Montrealčane, da se na en ali drug način izkažemo in podpremo prošnjo pokojnega Marjana Jakopiča.

Kot vedno in povsod je bil začetek težak. Preko župnije sem dobil Marjanovo pismo. Vedel sem takoj, kam se obrniti, da se bo z akcijo začelo čimpreje. G. Vinko Petkovšek, 'stara sablja', je omenil, kaj če bi v ta namen napravili piknik na letovišču? Začelo se je, ko je še naš župnik g. Jeretina dejal: "Na razpolago imate pristavo in kuhinjo, drugo pa organizirajte sami,"

S tem nam je odprl "vrata na stežaj". Kot cerkveni odbornik je g. Petkovšek poprosil za pomoč na odborovi seji, treba je bilo namreč nabaviti dovolj hrane in pijače. Odborniki z g. Jožetom Časarjem na čelu so vso akcijo podprli in sklenili, da organizirajo piknik za pomoči potrebne koroške dijake. Določili so v ta namen dan 13. avgusta.

Od tu naprej je prevzel vajeti v roke g. Vinko Petkovšek. Naprosil je svojega prijatelja in vodjo ansambla "Slovenski kvintet" g. Branka Sotelška, da bo s svojim orkestrom brezplačno igral v korist revnim koroškim dijakom.

Nabralo se je lepo število dobitkov. V denarju je poslal g. Vladimir Urbanc sto dolarjev v pomoč dijakom; tudi več drugih je prispevalo v denarju.

Skupina narodnih noš je tudi obljubila svojo udeležbo. Prav tako so člani orkestra sklenili, da bodo na pikniku igrali v narodni noši.

Tako smo pričakovali naš prvi "Koroški dan". Začeli so ga fantje in možje navsezgodaj z lepo pesmijo. Ko so namreč v toplem poletnem večeru šele okoli ene zjutraj nehali z balinanjem, jim kar ni bilo do počitka. Lepo so zapeli nekaj naših in od poslušalcev so dobili ime — "balinčkov oktet".

Čeprav je bila vremenska napoved zadovoljiva, nas je vendarle trla mora; saj je bila ura skoraj deset, pa je bilo še vse megleno in hladno ter je vse izgledalo bolj za dež kot pa za sončno vreme.

Med sv. mašo ob enajstih, ki jo je daroval naš župnik g. Jeretina, pa se je začelo svetlikati. Kmalu nato se je nebo razčistilo in bil je krasen sončni dan. Hvala Bogu, vse kaže, da bo naš trud imel uspeh!

Že pri sv. maši je bilo polno ljudi. Po kosilu pa se je pristava napolnila z avtomobili kot že dolgo ne.

Ob dveh popoldne so pričeli s sporedom. Ob robu "pristavke vasi" so se zbrale narodne noše skupno s člani orkestra "Slovenski kvintet", ki so bili tudi vsi v narodni noši. Vso grupo je v povorki in ob poskočnih melodijah vodil v blejski noši in z dolgo pastirsko palico g. Petkovšek proti lopi. Bil je lep pogled na to skupino veselih in nasmejanih. Ljudje so jim napravili "špalir" in jih nagradili z navdušenim ploskanjem. Vse je oživelo in nastalo je odlično razpoloženje.

V lopi je g. Petkovšek najprej lepo pozdravil vse navzoče. Predstavil je orkester g. Branka Petkovška, ki je nedavno v tekmovanju s sedmimi drugimi slovenskimi orkestri iz vse Kanade v Torontu dosegel častno drugo mesto. Kvintet nam je ponovil iste melodije, ki jih je igral na tekmovanju. Njihova odlična izvedba je bila nagrajena z dolgim ploskanjem.

Kvintet je že nekajkrat igral brezplačno za razne dobrodelne namene. V priznanje za njihovo velikodušnost jim je v imenu cerkvenega odbora g. Petkovšek izročil lepo izrazljane plakete v obliki ščitov. Vodja okrestra pa je poleg tega še vsakemu članu podelil pokal v obliki "lire" v spomin na drugo mesto, ki so si ga zaslužili v Torontu na tekmovanju. Prav tako so prijele lep spomin žene muzikantov. Za sodelovanje pri slovenskem kvintetu je prejel plaketo tudi g. Petkovšek.

Ko je bila izmenjava plaket končana, so fantje "užgali" še eno. Zatem je spet stopil k mikrofonu g. Petkovšek in razložil pomen in važnost piknika v podporo koroški študirajoči slovenski mladini.

Odbornik g. Tone Štibernik je prebral pismo tukajšnjega koroškega rojaka g. Vladimirja Urbanca, ki se osebno ni mogel udeležiti piknika. V pismu omenja, da je bil njegov oče dr. Tone Urbanc eden izmed prvih, ki so se potegovali za pravice slovenskih dijakov na Koroškem.

S tem je bil zaključen prvi del programa. Ko so bili vsi listki za dobitke med udeleženci piknika hitro razprodani, za kar naj bo priznanje našim mladim prodajalcem, je bilo ob petih popoldne vlečenje. To delo sta prevzela predsednik in podpredsednik cerkvenega odbora gg. Jože Casar in Mike Štuhec. Delo jima je šlo hitro od rok, sta pokazala, da sta vešča v tem opravilu.

Sledila je ves popoldan in večer prosta zabava s plesom. Sotelškov orkester je igral, kar se je dalo. Ljudje so se vrteli kot za stavo, čaprav pri 32° C. Kot da bi tekmovali med seboj, ni odnehal nihče.

Za lačne in žejne je bilo preskrbljenega dovolj. Kuharicam in drugim strežnikom najlepša hvala in priznanje. Ne smemo pa pozabiti vse tistih, ki so bili napravljeni v narodnih nošah in s svojo navzočnostjo poživili ves program, tudi njim prav lepa zahvala.

Pozno zvečer je šele publika začela zapuščati cerkveno letovišče in v zadovoljstvu, da so darovali nekaj za naše koroške rojake, se vračati na svoje domove.

Tako smo se tudi mi v Montrealu oddolžili prošnji pokojnega rodoljuba Marjana Jakopiča ter v duhu gesla *'V slogi je moč'* upamo, da te vrste piknik v dobrodelne namene ne bo zadnji...

*

Obračun "Akcije za pomoč slovenskim dijakom na Koroškem"
v Montrealu

Piknik na cerkvenem letovišču v nedeljo, 13. avgusta 1978... $ 860.00

Ansambel "Slovenski kvintet" (kar bi dobil za igranje)	350.00
Vladimir Urbanc	100.00
Dobitki (Prispevale so družine M. Kozina, L. Koželj, I. Rebernak, L. Starič, M. Uršič, V. Petkovšek in K. Auersperg)	200.00
Kren Herbert	30.00
Tone Godina	20.00
I. J.	20.00
Lado Kukovica	10.00
Janez Medved	8.00
Branko Sotelšek	5.00
Marjan Praprotnik ...	5.00
Skupaj	$1,608.00

Tone Koritnik

Oglašajte v "Amer. Domovini"

VESTI IZ SLOVENIJE

Nobene "poštene" gostilne

Tolminci se jezijo, ker ni v tem kraju nobene "poštene" gostilne; tiste, ki so, zapirajo že ob devetih zvečer. Pred meseci so jim obljubljali tudi ureditev edine pivnice 'Devetakov hram'.

Ostalo je le pri obljubah — na vrtu zložene mize in stoli pripovedujejo, da še ni nanje sedel gost in na velikem žaru še niso spekli ne mesa ne rib.

Na Kozjanskem grade ceste

Lani so zgradili odsek ceste od Bistrice ob Sotli do Trebč pri Podsredi, most na Sotli in odsek ceste proti Kumrovcu, letos bodo nadaljevali z gradnjo ceste proti Podsredi, Kozjemu in Lesičnemu, v celoti več kot 10 km moderne asfatirane ceste s šest metrov širokim vozišcem. Pri gradnji tudi letos sodelujejo mladinske delovne brigade. Razen tega bodo na Kozjanskem modernizirali še nekatere ceste.

Kozjansko je bilo do pred nekaj leti praktično brez asfalta, zdaj pa v ta hribovit in slabo razviti kraj prodirajo novi in novi asfaltni trakovi in ga tako odpirajo svetu.

"Pivo in cvetje" v Laškem

V Laškem imajo že nekaj let zaporedoma prireditev "Pivo in cvetje", katere glavni prireditelj je pivovarna. Letos je bila od 14. do 16. julija. Za to priliko so pripravili razstavo samorastnika slikarja Jakija, razstavo cvetja in ptic ter razne zabavne in kulturne prireditve. Za konec je bila povorka, v kateri naj bi predstavili gospodarsko in družbeno življenje občine.

"Primorska razstavlja"

Koprski mednarodni sejem 'Primorska razstavlja' je bil doslej v glavnem potrošniški, toda letošnji že kaže obrise nameravane specializirane razstave slovenskega in jugoslovanskega pomorskega gospodarstva.

Na 7,000 kv. metrov razstavnih površin se je na 9. sejmu predstavilo 115 razstavljalcev iz Slovenije, Julijske krajine in Istre.

Gorenjska privlači turiste

Na Bledu so v prvih šestih mesecih letošnjega leta našteli 195,807 nočitev, kar je za okoli 20,000 nočitev več kot v istem obdobju lani. Tako je bilo domačih nočitev za 14% več in tujih za 7%. V prvem polletju je prišlo na Bled 62,700 gostov, kar je za okoli 10,000 več kot lani. Tudi na bohinjskem področju se je obisk povečal za okoli 10%, le da je bilo več domačih kot tujih obiskovalcev.

V Celju so se rešili izgub

Tovarna EMO, v kateri dela 4000 delavcev in ki izdeluje posodo, radiatorje, kontejnerje itd. je bila nekaj let v hudi krizi ter je poslovala z izgubo. V zadnjem letu so spet splavali. Načrtovane proizvodnje sicer se niso dosegli, pač pa je prodaja visoko nad planom.

Na tuje so izvozili za 6,8 milijona dolarjev izdelkov, za tretjini več kot leto prej. Največ so izvozili v Libanon, Italijo in Združene države Amerike. Zalogo gotovih izdelkov so v zadnjem letu močno zmanjšali. Letos nameravajo izvoziti za 11,8 milijona dolarjev svojih izdelkov.

V Sloveniji so umrli

8. *avgusta*
V Novem mestu: Danilo Rifelj;
v Ljubljani: Bogomil Kristan, Jaroslav Švorc, Minka Lipold, Štefka Polič, Igor Koren, Franc Fras, Friderih Keržič;
v Mežici: Maks Hrovat;
v Krškem: Božo Colner;
v Dolu pri Hrastniku: Ludvik Maček;
v Kranju: Tone Dolžan, Rudolf Potočnik, Karol Ažman;
v Celju: Lojzka Saksida, roj. Slana.

10. *avgusta*
V Ljubljani: Marija Schwentner, Justina Dobravc, roj. Brigelj, Mira Pelicon, Aleksander Batič;
v Trbovljah: Rudi Dolanc;
v Mengšu: Frančiška Kmetič;
v Zg. Brniku: Marjan Žargaj;
v Šentvidu pri Stični: Miha Kastelic;
na Bledu: Martin Arhar;
v Velikem Trnu: Jože Pirc;
v Sromljah: Frančiška Nikolič;
v Cerkljah na Gorenjskem: Janko Miklavčič.

11. *avgusta*
V Grobljah pri Domžalah: Ana Mav (Mežnarjeva mama);
v Praprročah: Alojz Rigler (p.d. Tanov);
v Vrbljenah: Helena Susman;
v Tržiču: Maja Klemenčič;
v Ljubljani: Franc Smerdu, Franci Anderlič, Lojze Rovanšek.

12. *avgusta*
V Ljubljani: Jožefa Foršek, Marija Rifelj, Slavka Girzl, roj. Otrin, Igor Prevc, Rudolf Kobilica, Fanči Oister, Olga Skuhala, roj. Sirca;
v Kranju: Aleš Herlec;
v Žalcu: Jakob Randl.

14. *avgusta*
V Ljubljani: Alozija Zadravec, Stane Samarin, Hinko Sicherl, Jože Dežan, prof. Vlado Pilgram, Drago Gabrijel, Martin Debeljak, Rudolf Ocvirk, Pavla Požar, roj. Herbst;
v Predstrugah: Aleksander Gruden;
v Segelnici: Franc Urbančič;
v Tržiču: Silva Šarabon;
v Spodnji Rečici: Jože Celinšek;
na Otočcu ob Krki - Grad Struga: Sestra "Notre Dame" Marija Dominika Nose.

Čitateljem na področju Velikega Clevelanda priporočamo za novice iz Slovenije poslušanje slovenske radijske oddaje "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" na univerzitetni postaji WCSB 89.3 FM vsak dan od ponedeljka do četrtka ob 6. zvečer in ob nedeljah od 12. do 1. popoldne, ki jo vodita dr. Milan in ga. Barbara Pavlovčič. Novi naslov postaje je: 1990 E. 221 St., Euclid, Ohio 44117.

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

Razprodaja poletnih oblačil

50% popusta od rednih cen. Izbrano damo na stran. Izvršujemo popravila.

Frangie's Fashion
567 E. 200 St.
(125-127)

Grovewood Area Double

Excellent income property, 6-6 Frame, A 1 shape, fully modernized. New carpeting, natural woodwork, china cabinets in the dining room, eat-in kitchen. (W-Built-ins dn.) Ample closets and storage, 2 car garage. By owner. $49,900 or best offer. 481-2056. Principals only.
(124—128)

V najem ali nakup

Mlad, prijazen, miren zakonski par išče pol ali celo hišo v najem ali nakup. Bo dobro skrbel, ima priporočila. Kličite Susan Sipos tel. 467-0762 zgodaj zjutraj ali zvečer.
(123-127)

REPAIRS OF ALL KIND

Interior and Exterior. — Call ROC DUSHAJ at 881-0683 from 9 p.m. to 11 p.m. I talk Croatian and Slovenian.
(120-139)

V NAJEM

Oddajo 3 neopremljene sobe in kopalnico odraslim na E. 71 St. od St. Clair. Kličite 361-0989.
(122-127)

Automobile Tires For Sale

Two H-78-14 steelbelted, excellent condition, $30 each.
One tubeless 4-ply H-78-14, $5 (good spare).
Call 361-4088, ask for Jim.
(x)

By Owner

Open house Sat. & Sun. from 2-8 p.m., 18116 Nottingham Rd. 7 room brick bungalow, 4 bedrooms, 3 baths, 2 fireplaces, 1 gas and 1 wood burning. Divided basement with wet bar, wood burning fireplace, utility side with kitchen, shower, 2½ garage with "Genie". 481-2513.
(121-125)

Dohodninsko posestvo

Na E. 53. cesti, vse podkleteno, 2 in pol garaži.

Zidane hiše v Euclidu

Zidana kolonialna, 3 spalnice, dvojna garaža, družinska soba.

*

Zidani bungalov, 4 spalnice, predeljena klet, dvojna garaža.

UPSON REALTY
UMLA
499 E. 260 St. **731-1070**
Odprto od 9. do 9.
(x)

Help Wanted

Manager wanted for the Collinwood Slovenian Home, 15810 Holmes Avenue, Cleveland, Ohio 44110, preferrable elderly couple, Slovenian speaking. Good pay with fringe benefits. Please mail the application to the attention of the secretary, Frank Koncilja.
(121-127)

Slovenski dom na 15810 Holmes Avenue, Cleveland, Ohio 44110, išče upravnika. Prednost ima starejši zakonski par, ki govori slovensko. Dobra plača in robne ugodnosti. Prošnje pošljite na tajnika Franka Koncilja na gornjem naslovu.
(121-127)

BREZ DOMA

Hektor Malot

Počival sem kakor otrok v naročju ljubeče matere. Magister ni bil samo moder in previden človek, imel je tudi dobro srce. Ko sem se na pol prebudil, je samo premaknil roko, ki mu je že skoraj zaspala, nato pa zopet ostal nepremičen. Tiho mi je zašepetal:

"Le spi, dečko, nikar se ne boj, dobro te držim. Le spi, mali."

Znova sem brezskrbno zaspal. Vedel sem, da se mi ni bati ničesar, ker me je dobri starec skrbno čuval.

Čas je mineval. Nič ni motilo grobne tišine okrog nas razen enakomednega pljuskanja, ki so ga povzročali črpalni vozički.

VI.

S težavo smo že vztrajali na preozkih policah. Sklenili smo torej, da ju bomo razširili in nemudoma smo se spravil na delo. Z noži smo trgali zemljo in rudo ter metali vse v globino.

Ker smo zdaj imeli trdna tla pod nogami, je to delo bilo mnogo lažje, zato smo z razmeroma manjšim trudom znatno razširili obe polici.

Kako smo si oddahnili, ko smo se lahko vlegli na police, namesto da bi sedeli s prosto v praznino visečimi nogami.

Čeprav je delil magister Carroryu in meni samo po malem Carroryev hlebec, je le prekmalu prišel trenutek, ko nama je dal zadnji kos. Vendar pa mislim, da bi naslednjega kosa ne dobila več midva, tudi če bi ga magister še imel. Rudarji so to razdeljevanje gledali z vedno večjo nejevoljo in bržkone bi se ob naslednji razdelitvi uprli in zahtevali kruha tudi zase, če drugače ne bi šlo, tudi s silo.

Skoraj nič več nismo govorili. Kakor smo bili v začetku zgovorni, tako smo zdaj postali molčeči.

Edini stvari, o katerih smo se zdaj pa zdaj še pogovarjali, sta bili: na kak način nas bodo rešili in koliko časa je že preteklo, odkar smo tukaj zakopani.

Toda tudi to razgovori niso bili več tako živahni kakor v začetku. Kdaj pa kdaj je kdo izmed nas naredil kako ovazko, za katero pa se drugi niso zmenili. Če pa je kdo kaj odgovoril, je storil to prav na kratko in brez vneme. Nobena stvar nas ni mogla več zdramiti iz naše pobitosti.

"Prav je, videli bomo."

Ali smo bili pod zemljo samo dva dni ali morda že šest? Zvedeli bomo to, ko nas bodo rešili. A kdaj se bo to zgodilo? S svoje strani sem začel o tem že precej dvomiti.

Vendar pa nisem bil sam tega mnenja. Zdaj pa zdaj se je kateremu zmed mojih tovarišev izvila kaka opazka, ki je pričala, da se tudi njih polaščajo iste misli.

"Edina tolažba zame je to," je izjavil Bergounhoux, "da bo družba dajaja dosmrtno podporo ženi in otrokom, da jim vsaj ne bo treba prosjačiti."

Nedvomno je magister sklenil, da nas ne bo varoval samo pred nevarnostmi, ki so nam grozile od zunaj, pač pa da nas bo čuval pred nami samimi. Zato pa je vsakokrat, ko je kdo izmed nas začel obupavati, povzel besedo in ga skušal bodriti.

"Saj ne boš ostal tukaj, kakor tudi mi ne. Črpalke delujejo in gladina vode se vedno bolj znižuje."

"Kje neki?"

"V jaških."

"A v rovih?"

"Tudi od tod bo zginila; samo počakati je treba."

"Povejte mi, Bergoundhoux," se je oglasil Carrory; "če premogovna družba propade, kakor je propadla družba, pri kateri je bil uslužben magister, bo tedaj vaša družina zgubila podporo?"

"Molči, tepec. Naša družba je bogata."

"Bila je bogata, ko je imela rudnik. Zdaj pa je ta pod vodo. Vendar pa bi bil vesel, če bi bil vesel, če bi bil zunaj."

"Zakaj?"

"Veselil bi se te nesreče zaradi inženirjev, ki so tako prevzetni. To jih bo izmodrilo. Kako smešno bi bilo, če bi bil tudi inženir tu spodaj!"

"Če bi bil inženir tukaj, bi bil moral ostati tudi ti, tepec, in še mi s teboj."

"Saj sem to rekel samo tako za šalo. Naj le bo zgoraj inženir. Pozdravljeni, gospod inženir!"

Razen magistra, ki je skrival svoja čustva, in Carrorya, ki skoraj ničesar ni občutil, ni nihče izmed nas več govoril o rešitvi. Samo redke besede malodušnosti so prihajale iz naših ust.

"Magister, lahko trdiš, kar hočeš; prepričan sem, da ne bodo z vozički nikdar izčrpali vse vode."

"Saj sem vam že neštetokrat z računi dokazal, da je to mogoče. Le nekoliko še potrpite."

"Računi nas ne bodo nikdar rešili od tod," je spregovoril Pages.

"Kdo pa?"

"Dobri Bog."

"Mogoče," je odvrnil magister. "Ker je dopustil, da smo prišli semkaj, nas bo lahko resil tudi od tod."

"Bog nas bo rešil in presveta Devica. Nanju se zanašam, ne na inženirje. Pravkar sem med molitvijo zaslišal nek tajen glas, ki mi je dejal: ‚Če obljubiš, da boš v bodoče živel kot doberkristjan, boš rešen.' Obljubil sem."

Nenadoma sem zaslišal za seboj krčevito ihtenje. Obrnil sem se in zagledal orjaškega Compeyrouja, ki se je zgrudil na kolena. Že pred več urami je zamenjal svoje mesto s Carroryem in sedel poleg mene.

"Nista kriva niti Pages niti Bergounhoux. Krivec sem jaz. Mene kaznuje Bog. A kesam se, iz vsega srca se kesam. Poslušajte mojo izpoved: če bom rešen, prisegam, da bom popravil krivico; če pa umrjem, skušajte jo popraviti vi. Pred letom dni je bil Rouquette obsojen na pet let ječe, ker je ukradel uro v sobi matere Vidal. Nedolžen je. Ukradel sem jo jaz. Skril sem jo pod svojo posteljo. Treba je samo dvigniti tretjo ploščico na tleh. Pod to je ura."

"V vodo, v vodo z njim!" je zaklical Bergounhoux.

Gotovo bi bil pahnil nesrečnega tovariša v brezno, če bi bil z njim na isti polici. Preden pa je mogel prilesti do naše police, je imel magister dovolj časa, da je zopet posredoval.

"Ali hočeš, da stopiš pred večnega Sodnika s tem zločinom na vesti?" je vzkliknil. "Pusti ga, naj se skesa."

"Kesam se, kesam se," je ponavljal Compeyrou, ki se je zdel kakor slaboten otrok kljub svoji orjaški postavi.

"V vodo z njim," je ponovil Bergounhoux.

"Ne!"

Magister je začel govoriti o pravici in prizanesljivosti. Ta pa ni hotel poslušati in je ne vsak način hotel priti do tovariša.

"Daj mi roko," je dejal magister in se približal Compeyrouju.

"Nikar ga ne brani, magister!"

"Branil ga bom. Če vržeš njega v vodo, boš vrgel tudi mene."

"Naj bo, ne bom ga pahnil v vodo. A le s pogojem, da ga izpustiš in da se umakne v kot, kjer naj ostane sam. Nihče se ne sme več zmeniti zanj."

"Prav je tako," je potrdil magister. "Dobi pač to, kar zasluži."

Rak bolezen moderne dobe?

Med vprašanji, ki jih je dobil The Cancer Center, Inc., 11001 Cedar Avenue, Cleveland, O. 44106, tel. 421-7300, je tudi vprašanje, ali je rak bolezen moderne dobe, ali so ga poznali tudi v davni preteklosti.

Dr. Paul G. Dyment, ki odgovarja na ta vprašanja v imenu gornje ustanove, pravi, da je rak prvenstveno bolezen moderne dobe. Po zadnjih razpoložljivih podatkih je rak v raznih oblikah vzrok 17% vseh smrti v ZDA. To pomeni, da je verjetnost za obolenje na raku za povprečnega prebivalca v naši deželi skoraj 1:4.

Študije egiptskih mumij niso pokazale nobenih sledi rakastih oboljenj. To sicer ni dokaz, da takih oboljenj ni bilo, pomeni pa brez dvoma, da so bila zelo redka, če so že bila. Treba je upoštevati, da so ljudje v starih časih živeli sorazmerno kratko, toda precej ljudi je le dočakalo starost, ko v sedanji dobi običajno nastopajo rakasta obolenja. Iznenaduje, da tudi pri njih ni sledu o raku. Čeprav so stari Grki omenjali zločeste tvorbe, ki naj bi bile rak, se je to dogajalo šele v zadnjih stoletjih antike. Iz te dobe imamo prve bolj ali manj znanstvene zapise o raku.

Nekateri strokovnjaki za rakasta oboljenja prihajajo do zaključka, da je povod za nastanek rakastih tvorb pri človeku do 75% v okolju, v katerem živi. Ker je po vsem sodeč bilo v starih časih malo rakastih tvorb, naj bi to pomenilo, da so vzroki v okolju za nastajanje raka produkt moderne industrializacije.

—o—

Dopisujte v Ameriško Domovino, sporočajte vse zanimive novice o rojakih v svojih naselbinah!

Aparati na dnu morja za proučevanje potresov

Podatki teh aparatov naj bi omogočili spoznanje nevarnosti potresov.

WASHINGTON, D.C. — Globoko v morskem dnu okrog mehiškega polotoka Spodnja Kalifornija namerava skupina ameriških znanstvenikov postaviti instrumente za seizmološke meritve, napovedovanje potresov in proučevanje zemeljske skorje.

Instrumenti bodo kot prvi svoje vrste zbirali podatke pod morskim dnom, postavljati pa jih bodo začeli novembra. Strokovnjaki raziskovalne ladje "Glomar Challenger" naj bi spravili aparate 500 metrov globoko v dno na krajih, kjer je morje globoko okoli 1200 metrov. V tej zvezi bo precej tehničnih problemov.

Za območje tega polotoka so se odločili zato, ker je nastal razmeroma pozno z ločitvijo od Mehike in ker je blizu znane kalifornijske razpoke v zemeljski skorji. Po izjavi oceanografa in vodje programa Donalda Heinrichsa bodo instrumenti povezani z magnetofonom, ki ga bo mogoče med poskusom potegniti na površje, da bodo zbrali podatke in zamenjali baterije.

Do 80 manjših senzorjev bodo razpostavili kakih 200 kilometrov naokoli, da bodo z njimi preverjali podatke.

Če se bo poskus postavljanja aparatov v morsko dno obnesel, bi lahko podobne "postaje" po marcu prihodnje leto, ko bodo instrumente dvignili na površje, postale sestavni del svetovne mreže za spremljanje potresov.

—o—

Priporočajte Ameriško Domovino, edini neodvisni in najstarejši slovenski dnevnik na svetu, svojim rojakom in rojakinjam!

—o—

Summer Clothes

SALE

50% off regular price. Also lay away plan. We do alternations.

Frangie's Fashions
567 E. 200 St.
(125-127)

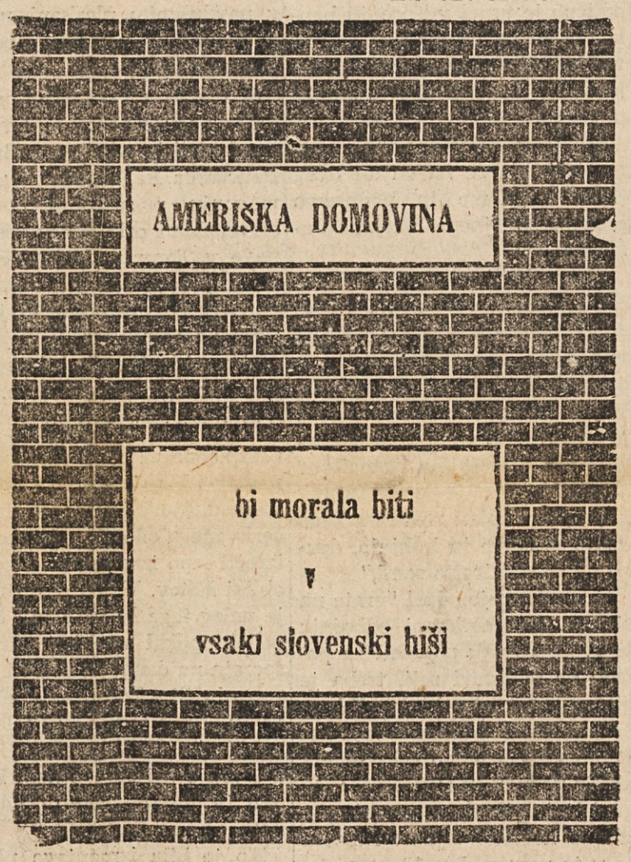

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

1894

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA ZAVAROVALNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

- Mi izdajamo najmodernejše celo-življenske in ustanovne (endowments) certifikate za mladino in odrasle od rojstva do 60. leta, vsote so neomejene nad $1,000.
- Naša ugledna bratska organizacija Vam poleg zavarovalnine nudi tudi verske, športne, družabne in druge aktivnosti. Pri nas imate, na primer, priložnost udeležbe pri kegljanju, igranju košarke, itd., nadalje se lahko udeležite plesov, poletnih piknikov, športnih turnej in božičnih prireditev ča otroke.
- SLOVENCI! PRIDRUŽITE SE SLOVENCEM!
- ZAPOMNITE SI — PRI NAS DOBITE OSEBNO POZORNOST!

Za podrobnosti in pojasnila stopite takoj v stik s sledečimi tajniki/tajnicami (ali pa pišite v glavni urad: 351-353 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60431).

AMELIA MRAMOR, društvo št. 85, Ael. 282-8530
1926 Nantucket Dr., Lorain, Ohio

GLORIA KREPFL, društvo št. 191, Tel. 944-6587
29377 Vinewood Dr., Wickliffe, Ohio

ANTHONY CEK, društvo št. 219, Tel. 481-0992
506 Trebisky Rd., Richmond Heights, Ohio

ABC - CHARTER POLETI
CLEVELAND LJUBLJANA
od $439.00 (+ tax) naprej...
ZAHTEVAJTE POPOLNI PROGRAM

MIHELIN TRAVEL

4110 St. Clair Ave. — Cleveland, O. 44103
Tel. (216) 431-5710
GOVORIMO SLOVENSKO!

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088
17010 Lake Shore Blvd. 531-6306

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

PATRONIZE OUR ADVERTISERS

Keep the American Home Alive

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

Moj stari naslov: .....

.....

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

PROTECT YOUR
SLOVENIAN HERITAGE
AND ETHNIC VOICE
ADVERTISE IN THE
AMERICAN HOME newspaper